

prima instanță, Judecătoria Centru, mun. Chișinău
judecător: N. Mazur
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: M. Guzun, I. Cotruță, L. Pruteanu

dosarul nr. 2rc-84/2018

DECIZIE

25 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Iulia Sîrcu
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată
„Macrosist-Com”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea
Mixtă „Romp petrol Moldova” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu
Răspundere Limitată „Macrosist-Com” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii
de întârziere, penalității de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, prin
care s-a respins cererea Societății cu Răspundere Limitată „Macrosist-Com”
privind scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea apelului,

c o n s t a t ă :

La 18 decembrie 2015, ÎM „Romp petrol Moldova” SA s-a adresat în
instanță cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Macrosist-Com” cu
privire la încasarea datoriei.

Prin hotărârea Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 18 octombrie 2016
s-a admis parțial acțiunea ÎM „Romp petrol Moldova” SA. S-a încasat de la SRL
„Macrosist-Com” în beneficiul ÎM „Romp petrol Moldova” SA datoria în sumă de
1 109 334,37 lei, dobânda de întârziere în mărime de 391 193,11 lei, penalitatea
de întârziere în mărime de 199 680,19 lei, cheltuielile de achitare a taxei de stat în
mărime de 50 000 lei, iar în total suma de 1 750 207,60 lei. În rest pretențiile s-au
respins, ca neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 16 noiembrie 2016, SRL
„Macrosist-Com” a depus cerere de apel nemotivat, solicitând casarea hotărârii cu
pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2017 nu s-a dat
curs cererii de apel, acordând termen apelantului până la 21 martie 2017, ora
10:00 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat și a apelului motivat.

La 21 martie 2017, SRL „Macrosist-Com” a depus cerere de amânare a
examinării cauzei, prin care a indicat că cererea și încheierea instanței de apel din
27 ianuarie 2017 a fost recepționată la 16 martie 2017, iar la 20 martie a încheiat
contract de asistență juridică cu un avocat, astfel din considerentul termenului
restrâns, solicitând termen suplimentar.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017 s-a acordat termen suplimentar apelantului pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat și a apelului motivat până la 23 mai 2017, ora 12:00.

Ulterior, la 22 mai 2017 apelantul repetat a depus cerere de amânare, solicitând termen pentru a face cunoștință cu materialele cauzei, instanța prelungind termenul până la 06 iunie 2017, ora 11:00.

În cadrul ședinței de judecată din 06 iunie 2017, apelantul a depus cererea de apel motivat și cerere de scutire de la plata taxei de stat, indicând că la moment întreprinderea nu dispune de active și surse financiare pentru achitarea taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017 s-a respins cererea SRL „Macrosist-Com” privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului. Nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat apelantului termen până la 27 iunie 2017, ora 10:00 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, fiindu-i explicat apelantul că în cazul neprezentării dovezii de achitare a taxei de stat cererea de apel va fi considerată ca nedepusă și va fi restituită.

La 15 iunie 2017, SRL „Macrosist-Com” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de scutire de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 septembrie 2017 s-a respins recursul declarat de SRL „Macrosist-Com” și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017.

La 11 decembrie 2017, SRL „Macrosist-Com” a depus cerere de scutire parțială de la plata taxei de stat, prin care a indicat că prin intermediul SRL „OMV Grup” a achitat parțial taxa de stat în mărime de 1 500 lei, restul sumei de 36 000 lei fiind în imposibilitate de a o achita, deoarece conturile întreprinderii sunt blocate.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017 s-a respins cererea SRL „Macrosist-Com” privind scutirea parțială de la plata taxei de stat, s-a acordat termen suplimentar apelantului pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, până la 19 decembrie 2017, ora 10:00, fiindu-i explicat apelantul că în cazul neprezentării dovezii de achitare a taxei de stat cererea de apel va fi considerată ca nedepusă și va fi restituită.

La 15 decembrie 2017, SRL „Macrosist-Com” a depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri prin care a scuti parțial întreprinderea de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

În susținerea recursului a indicat că, consideră neîntemeiată încheierea instanței de apel prin care s-a respins cererea de scutire parțială de la plata taxei de stat și s-a acordat termen suplimentar până la 19 decembrie pentru a prezenta dovada de achitare a taxei de stat, deoarece întreprinderea se află în incapacitate de plată și nu dispune de mijloace financiare pentru achitarea taxei de stat.

Susține recurentul că, în speță prin respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat îi este încălcat dreptul de acces liber la justiție.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, instanța de recurs consideră recursul declarat de SRL „Macrosist-Com” la 15 decembrie 2017, împotriva încheierii instanței de apel din 12 decembrie 2017, ca fiind depus în termen.

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei cert denotă că, la 18 decembrie 2015, ÎM „Romp petrol Moldova” SA s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Macrosist-Com” cu privire la încasarea datoriei.

Prin hotărârea Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 18 octombrie 2016 s-a admis parțial acțiunea ÎM „Romp petrol Moldova” SA. S-a încasat de la SRL „Macrosist-Com” în beneficiul ÎM „Romp petrol Moldova” SA datoria în sumă de 1 109 334,37 lei, dobânda de întârziere în mărime de 391 193,11 lei, penalitatea de întârziere în mărime de 199 680,19 lei, cheltuielile de achitare a taxei de stat în mărime de 50 000 lei, iar în total suma de 1 750 207,60 lei. În rest pretențiile s-au respins, ca neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 16 noiembrie 2016, SRL „Macrosist-Com” a depus cerere de apel nemotivat, solicitând casarea hotărârii cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2017 nu s-a dat curs cererii de apel, acordând termen apelantului până la 21 martie 2017, ora 10:00 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat și a apelului motivat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017 s-a acordat termen suplimentar apelantului pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat și a apelului motivat până la 23 mai 2017, ora 12:00.

Ulterior, la 22 mai 2017 apelantul repetat a depus cerere de amânare, solicitând termen pentru a face cunoștință cu materialele cauzei, instanța prelungind termenul până la 06 iunie 2017, ora 11:00.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017 s-a respins cererea SRL „Macrosist-Com” privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului. Nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat apelantului termen până la 27 iunie 2017, ora 10:00 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, fiindu-i explicat apelantul că în cazul neprezentării dovezii de

achitare a taxei de stat cererea de apel va fi considerată ca nedepusă și va fi restituită.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 septembrie 2017 s-a respins recursul declarat de SRL „Macrosist-Com” și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017.

La 11 decembrie 2017, SRL „Macrosist-Com” a depus cerere de scutire parțială de la plata taxei de stat, prin care a indicat că prin intermediul SRL „OMV Grup” a achitat parțial taxa de stat în mărime de 1 500 lei, restul sumei de 36 000 lei fiind în imposibilitate de a o achita, deoarece conturile întreprinderii sunt blocate.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017 s-a respins cererea SRL „Macrosist-Com” privind scutirea parțială de la plata taxei de stat, s-a acordat termen suplimentar apelantului pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, până la 19 decembrie 2017, ora 10:00, fiindu-i explicat apelantul că în cazul neprezentării dovezii de achitare a taxei de stat cererea de apel va fi considerată ca nedepusă și va fi restituită.

Pentru a soluționa astfel, instanța de apel a reținut că temei pentru scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel servește situația materială grea a apelantului care nu-i permite achitarea taxei, și această stare materială precară urmează a fi dovedită de către acesta prin probe concludente și pertinente prezentate instanței la înaintarea cererii de apel, fapt care însă nu a fost respectat de apelant, care nu a prezentat nici o probă pertinentă în susținerea cererii de scutire.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin urmare, deoarece SRL „Macrosist-Com” a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe fără a anexa dovada de plată a taxei de stat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție califică încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017 ca fiind legală și întemeiată.

Totodată, instanța de recurs remarcă că, SRL „Macrosist-Com” prin cererea din 11 decembrie 2017 a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat din considerentul situației materiale precare.

Colegiul relevă că, în susținerea pretenției de scutire de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel, SRL „Macrosist-Com” a invocat starea materială precară, în susținerea căreia s-a referit la certificatul eliberat de BC „Banca Comercială Română Chișinău” SA din 05 iunie 2017, prin care se confirmă că în conturile întreprinderii nu sunt mijloace financiare, mai mult fiind sechestrate, totodată anexând și dispoziții privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului care datează cu anul 2015 (f.d. 37-43, Vol. II), fără a anexa și alte probe concludente în acest sens.

Or, în conformitate cu art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Colegiul remarcă că, situația materială precară urmează a fi determinată din cumulul de informații și probe prezentate în acest sens, pe când SRL „Macrosist-Com” în susținerea cerinței de scutire parțială de la plata taxei de stat la depunerea apelului, nu a făcut dovada lipsei mijloacelor financiare, fapt ce justifică soluția instanței de apel privind respingerea cererii de scutire parțială de plata taxei de stat.

Astfel, o concluzie obiectivă a situației materiale precare, nu poate fi luată în lipsa informației de la Inspectoratul Fiscal de Stat ce demonstrează existența conturilor bancare la instituțiile financiare, dările de seamă fiscale pentru ultimii ani, informația de la oficiul Cadastral privind imobilele deținute, informația privind mijloacele de transport, pe care le are în proprietate, și alte probe ce demonstrează valoarea patrimoniului disponibil, în cazul în care doar certificatul eliberat de BC „Banca Comercială Română Chișinău” SA din 05 iunie 2017, prin care se confirmă că în conturile întreprinderii nu sunt mijloace financiare, mai mult fiind sechestrate și dispozițiile privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului, care datează cu anul 2015, nu poate fi calificat ca probă pertinentă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului.

Mai mult ca atât, Colegiul consideră necesar a reitera și prevederile art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, conform căruia fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiectivelor sale dacă legea nu dispune altfel.

Pe cale de consecință, la caz se va remarca și jurisprudența constatată a Curții Europene, care a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare cu privire la protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Van Harn vs Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007).

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa că apelul este o cale ordinară de atac, obiectul căreia sunt hotărârile pronunțate de prima instanță care nu sunt definitive.

La exercitarea căii de atac - apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații.

La rândul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel atât la faza pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare.

Mai mult ca atât, instanța de apel este obligată de a crea condiții obiective și reale pentru ca participanții să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale, curmând în mod legal orice abuz din partea lor, și înlăturând pe

măsură posibilităților, omisiunile la acest capitol, depistate în orice fază a procesului.

Urmare a celor relatate, instanța de recurs constată că, recurentul, solicitând scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, în vederea prezentării dovezilor în susținerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt, însă, ignorat de acesta, ce a generat respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, și respectiv nu s-a dat curs cererii de apel.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britanii, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut. Aceasta prin natura sa poate fi supus limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că argumentele recursului sunt neîntemeiate, iar încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat Societatea cu Răspundere Limitată „Macrosist-Com”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „Rompetrol Moldova” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Macrosist-Com” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Iulia Sîrcu

judecători

Ion Druță

Galina Stratulat